

Aduard 3 mei 2020; zondag van de goede herder

mededelingen

1. lied 654:1,2,4
2. Bemoediging, groet, gebed
3. Johannes 10:1-10
4. lied 23c
5. woorden ter overweging
6. 647 Voor mensen die naamloos...
7. Voorbeden, stil gebed en gebed des Heren
8. Slotlied 657
9. zegen

Begin; de goede herder

Ik ben de goede herder. Die woorden roepen vertrouwdheid op. Ze doen denken aan de psalm, de Heer is mijn herder. God als de goede herder die je naar rustig water leidt. Een psalm is het die veel mensen aanspreekt, waar mensen troost uit putten. En troost en vertrouwdheid, die kun je best gebruiken in deze weken van onzekerheid rond de corona-uitbraak.

Ik ben de goede herder, zegt Jezus. Bekende woorden zijn het, waarbij je al gauw denkt aan de plaatjes uit de kinderbijbel, of uit de zondagsschoolboekjes van vijftig jaar geleden. Plaatjes van Jezus, in een wit gewaad, temidden van zijn schapen, en één schaap op zijn rug. Een idyllisch plaatje is het.

De herder op de heide met zijn schapen, wij hebben daar heel vreedzame voorstellingen bij. In de stilte en de rust van de heide kom je tot jezelf. Je bent ver van het hectische bestaan, van de spanningen van het dagelijks leven.

Het ruige bestaan

Maar wat staat er eigenlijk? Ik vrees dat de romantische zondagsschoolplaatjes ons gemakkelijk op het verkeerde been zetten. De lezing uit Johannes, de gelijkenis die Jezus vertelt, is niet zo idyllisch. Het gaat ook niet over stilte en rust, in tegendeel. De gelijkenis gaat over dieven en rovers, over huurlingen, en over wolven.

Want het leven van een herder was in het oude oosten heel anders dan je denkt. Herders waren ruige lieden. Vaak waren het mensen die aan de rand van de samenleving

leefden. Het uitschot. Sterke mannen die met hun kudden door het dorre land trokken, op zoek naar gras en water.

Het was een hard bestaan, het leven van die herders. In het veld was het gevaarlijk voor de schapen. Je moest zorgen dat alle dieren bij elkaar bleven. En roofdieren moesten op afstand gehouden worden. Ruig, hard en soms gevaarlijk. Dat was het leven van een herder.

Maar waarom zegt Jezus dit zo?

En dat ruige bestaan, dat proef je in de lezing. Waarachtig, ik verzeker jullie: wie de schaapskooi niet binnenkomt door de deur maar ergens anders binnenklimt is een dief of een rover. Wie door de deur naar binnen gaat is de herder van de schapen. Zo begint het Schriftgedeelte uit Johannes.

In het voorafgaande heeft Johannes verteld over een blinde die genezen werd door Jezus. Een jongen die blind geboren werd, wordt door Jezus weer ziende. En die genezing wekt een heleboel beroering. Allerlei mensen bemoeien zich ermee. Ook degenen die de leiding hebben in de synagoge hebben er van alles over te zeggen. Ze vinden dat die jongen hen de les leest. En dat bevalt hen helemaal niet. Het eindigt ermee dat die blind geboren en genezen jongen de synagoge wordt uitgezet.

Dan komt Jezus weer voorbij. Jezus heeft gehoord hoe de Farizeeën zich gedragen. Hij heeft gezien hoe zij de jongen die genezen is van zijn blindheid zonder pardon eruit hebben gezet. En dan wordt hij boos. Hij neemt het op voor die jongen die de tempel is uitgezet. Hij spreekt een aantal Farizeeën aan op hun gedrag.

En hij doet dat met een gelijkenis. Hij gebruikt het beeld de herder en de schapen, en van de omheinde schaapskooi, veilige plaats om te schuilen als het donker is. Verblijfplaats voor de nacht tegen wolven en dieven.

Ik ben de goede herder...

Ik ben de goede herder, zegt Jezus. En dan heeft hij het niet over een romantisch landelijk gebeuren. Nee, hij heeft het over het leven zelf, het leven zoals het is. Jezus weet hoe de wereld in elkaar zit. Hoe hard leven kan zijn, en hoe onverzoenlijk mensen onder elkaar kunnen zijn.

Als een goede herder neemt hij het op voor zijn kudde, voor al die mensen die aan de zijlijn staan, die geen grote mond hebben, voor al die mensen die behoefte hebben aan onderdak, aan een schuilplaats. In alle hardheid en onverzoenlijkheid blijft hij het hebben over menselijkheid, en gerechtigheid.

En hij zegt het niet alleen, hij leeft er ook naar. Als een herder gaat hij voor de kudde uit, en leeft de mensen voor hoe het ook kan, hoe het anders kan, en beter.

Jezus weet hoe het leven van mensen beheerst kan worden door angst, of verdriet. Door ziekte of door rouw. Of door spijt en zelfverwijt. Het zijn immers juist die mensen die hij opzoekt. En juist temidden van die mensen blijft hij praten over omkeer, en een ander leven. Over genezing en over een heel mens worden.

En hij zegt het niet alleen, hij leeft er ook naar. Want om hem heen vinden mensen het leven terug, en de moed en de vreugde. Om hem heen worden mensen weer heel, en hoopvol.

...die je voorgaat naar het leven in al zijn volheid

Ik ben de deur voor de schapen, zegt Jezus. Wanneer iemand door mij binnenkomt, zal hij gered worden. Ik ben gekomen om het leven te geven in al zijn volheid. Het is geen kleinigheid, wat Jezus voor zijn kudde zoekt. Hij heeft zichzelf iets groots te doel gesteld. Ik ben gekomen, zegt Jezus om het leven te geven in al zijn volheid.

Het leven in al zijn volheid; dat zal zoiets zijn als, een leven waarin je als mens tot ontplooiing kan komen. Waarin ieder mens kan uitgroeien tot wie ze is. Waarin je kunt genieten en blij kunt zijn met alles wat je aan goeds toevalt, en waarin je het hoofd kunt bieden aan verdriet en moeilijkheden die je op je pad vindt. Je leven leiden in al zijn volheid, zo wil Jezus dat mensen leven.

Het is goed te weten dat dat bestaat, het leven in al zijn volheid. Het is goed te weten dat dat kan: een goed en waardig leven voor alle mensen, en om dat voor ogen te houden, een leven in al zijn volheid. Het behoedt ons ervoor dat we de moed verliezen, of dat we blijven steken in alles waarvoor we bang zijn. Dat we blijven hangen in het verleden, en dat de toekomst uit het zicht raakt.

Besluit

De goede herder gaat zijn kudde voor naar een leven in al zijn volheid. Water in dor land; hoop en heelheid in een harde wereld. Het is te vinden als je het durft: je laten aanspreken door het verhaal van Jezus de goede herder. Als je je durft laten raken door de verhalen over mensen die ernaar op zoek zijn, en over God die met hen meetrekt.

Het is goed te weten dat het God zelf is die ons roept, met woorden van troost, en vertrouwen, om dat leven te zoeken, in al zijn volheid.

Gebeden

God, Gij die als een herder voor ons uitgaat,

U danken wij dat u bij ons bent, en met ons wilt zoeken naar leven in al zijn volheid;

Wij bidden voor al die mensen onderweg,

Voor wie behoefte heeft aan rust en stilte,

Voor wie het zwaar heeft, omdat het leven zo ingewikkeld is,

Voor wie zoekt naar een schuilplaats, een veilige plek,

om rust in de ziel en hoop voor de toekomst.

We bidden voor de wereld, nog steeds in de greep van de corona-uitbraak,

We danken voor de tekenen van hoop, dat het virus wordt teruggedrongen.

We bidden voor wie ziek zijn, voor wie hopen op genezing,

Voor wie bang zijn om ernstig ziek te worden,

We bidden voor de nabestaanden van wie stierven, en voor hen die geen goed afscheid konden nemen van hun stervende geliefde,
om troost en nabijheid.

We bidden voor mensen die te maken hebben met de coronamaatregelen,

Voor wie werken in de gezondheidszorg,

Voor hen die niet mogen werken vanwege de maatregelen,

En we bidden voor hen die voor de moeilijke taak staan om in alle onzekerheid leiding te geven en ingrijpende beslissingen te nemen, om wijsheid en daadkracht.

Goede God, Gij die als een herder voor ons uitgaat,

Blijf bij ons, blijf ons vergezellen,

Voed ons met hoop en vertrouwen,

Dat wij het vinden, soms even,

Dat leven in alle volheid.